

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

In Concilivm Lateranense II. Oecvmenicvm Sive Vniversale X. approbatum,
mille circiter patrum, pro iure cleri contra Anacletum & Victorem antipapas
eorumque fautores celebratum, anno Domini MCXXXIX. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

gnatores in religiosis locis, vbi vobis melius visum fuerit, separatim faciatis includi, & libros erroris eorum, vbi- que reperti fuerint, igne comburi. Data Laterani xv. Kalendas Augusti: Transcripta ista nolite ostendere cuiquam, donec ipsæ literæ in Parisiacensi colloquio, quod prope est, præsentatæ fuerint ipsis archiepiscopis.

ANNO
CHRISTI
1139.

ANNO
CHRISTI
1139.

IN

CONCILIVM LATERANENSE II.
OECVMENICVM SIVE VNIVERSALE X.
approbatum, mille circiter patrum, pro iure cleri contra Anacletum & Victorem antipapas eorumque fautores celebratum, anno Domini MCXXXIX. tempore Innocentii papæ II. & Conradi regis Germaniæ,

NOTA.

Tempus,
causa & a-
cta Conci-
lii.

^a Concilium.] De tempore, causa actisque Concilii, & de numero episcoporum, qui huic Concilio plenario & œcumenico interfuerunt, Urspergensis in chronico ista habet quæ sequuntur: *Anno Domini 1139. qui est primus Conradi regis, Innocentius papa, facta plenaria Synodo, ut quidam dicunt fere mille episcoporum, mediante quadragesima totam partem Leonis (pseudopontificem Petrum Leonis filium intelligit) condemnauit cum ordinatione illius.* Eadem iisdem fere verbis Otto Frisingensis huius temporis scriptor celeberrimus refert libro 7. cap. 23. *Proxima media quadragesima Synodus maxima circiter mille episcoporum, presidente Romæ summo pontifice Innocentio, celebratur, ibique, post multa salutifera decreta promulgata, schismatici, qui parti Petri Leonis fauerant, damnantur.* Hæc Otto Frisingensis. Quibus de causis pontifex hanc Synodum œcumenicam, cui ipse præfedit, congregatam voluerit, intelliges ex iis quæ supra in vita Innocentii commemorauimus. Quod ad diem spectat, in scripto chronico Beneuentano hæc de eiusdem Concilii certa die: *Hoc anno præfatus apostolicus Innocentius, octauo die intrante mensis Aprilis, Romæ Synodum celebravit. Ad cuius sacri Conuentus præsentiam archiepiscopi, episcopi, & abbates innumeri conuenerunt: ibique inter cetera, quæ Spiritu sancto mediante statuta sunt, vinculis excommunicationis alligauit regem Rogerium prædictus apostolicus Innocentius in præsentia omnium catholicorum virorum qui conuenerunt, & omnes eius sequaces.*

Ex Canonibus huius Concilii, ex Vaticana bibliotheca iam recens editis, Gratianus in suum decretum intulit. Secundum, i. quæst. 3. cap. Si quis præbendam. Quartum, 21. quæst. 4. cap. Præcipimus. Quintum, 12. quæst. 2. cap. Illud. Sextum, dist. 28. Can. Decernimus. Septimum & octauum, 27. quæst. i. cap. Ut lex. Decimi, §. i. 16.

ANNO CHRISTI 1139. quæst. 7. cap. Decimas. Eiusdem decimi §. Secundum, dist. 60. cap. Innouamus, §. Tertium & vltimum, 21. quæst. 2. cap. Præcipimus. Duodecimum, dist. 90. cap. Præcipimus. Item extra, cap. 1. de treuga & pace. Decimumquintum, 17. quæst. 4. cap. Si quis suadente. Decimumsextum, §. 8. quæst. 1. cap. Apostolica. Decimumseptimum, 35. quæst. 2. & 3. cap. Coniunctiones consanguineorum. Decimumoctauum, decimumnonum, & vigesimum, 23. quæst. 8. cap. Pessimam. Vigesimalprimum, dist. 56. cap. Presbyterorum. Vigesimal sextum, & septimum, 18. quæst. 2. cap. Perniciosam. Vigesimal octauum, dist. 63. can. Obeuntibus.

In hoc eodem magno, imo maximo Concilio Lateranensi, inter alia delata est accusatio aduersus Arnaldum de Brixia recentem hæreticum, discipulum Petri Abailardi. De Arnaldo siue Arnaldo vel Arnolpho (ita varie nominatus reperitur) hæc habet Otto Frisingensis sui temporis rerum gestarum scriptor: *Accessit ad huius seditionis facinoris argumentum, quod Arnolphus quidam Brixienfis, de quo supra dictum est, sub typo religionis, & vt euangelicis verbis vtar, sub ouina pelle lupum gerens, Vrbe ingressus, ad factionem istam, nempe vt reuocaret antiquum senatum, cui & summam rerum committeret, rudis populi animis præmolli dogmate ad animositatem accensis, innumeram post se duxit, imo seduxit multitudinem. Arnaldus iste ex Italia ciuitate Brixia oriundus, eiusdemque ecclesie clericus, ac tantum lector ordinatus, Petrum Abailardum olim præceptorem habuerat: vir quidem nature non hebetis, plus tamen verborum profluuium quam sententiarum pondere copiosus, singularitatis amator, nouitatis cupidus, cuiusmodi hominum ingenia ad fabricandas hæreses schismatumque perturbaciones sunt prona. Is a studio e Gallis in Italiam reuertens, religiosum habitum, quo amplius decipere posset, induit, omnia lacerans, omnia rodens, nemini parcens: clericorum ac episcoporum derogator, monachorum persecutor, laicis tantum adulans. Dicebat enim nec clericos proprietatem, nec episcopos regalia, nec monachos possessiones habentes aliqua ratione posse saluari: cunctaque hæc principis esse, ab eiusque beneficentia in vsum tantum laicorum cedere oportere. Præter hæc de sacramento altaris & baptismo paruulorum non sane dicitur sensisse. His aliisque modis, quos longum est enumerare, dum Brixiensem ecclesiam perturbaret, laicisque terra illius, prurientes erga clerum aures habentibus, ecclesiasticas malitiose exponeret paginas, in magno Concilio Roma sub Innocentio habito ab episcopo ciuitatis illius, virisque religiosis accusatur. Romanus ergo pontifex, ne perniciosum dogma ad plures serperet, imponendum viro silentium decernit: sicque factum est. Ita homo ille de Italia fugiens ad transalpina se contulit, ibique in opido Alemania Turego officium doctoris assumens, perniciosum dogma aliquot diebus seminauit, &c. Subiicit de rebus ab eo gestis sub Eugenio post obitum Innocentii, cum Romam se contulit. Porro non inanem Arnaldi prædicationem fuisse Romanis, sed renouasse senatum, & aduersus propinquos Tiburtinos prælia coepisse, inferius suo loco dicitur.*

Otto Frisingensis de rebus gestis Friderici imperatoris lib. 2. cap. 20.

* Arnaldus

du

Ligur. de
gestis Fri-
derici I.
lib. 3.

Sed haud ingratum erit Guntherum Ligurinum versibus ita ca-
nentem audire, huius temporis scriptorem eximum:

ANNO
CHRISTI
1139.

ANNO
CHRISTI
1139.

Cuius origo mali, tanteque voraginis auctor
Extitit * Arnoldus, quem Brixia protulit ortu
Pestifero, tenui nutriuit Gallia sumptu,
Edocuitque diu: tandem natalibus oris
Redditus, assumpta sapientis fronte, diserto
Fallebat sermone rudes, clerumque procaci
Insectans odio, monachorum acerrimus hostis,
Plebis adulator, gaudens popularibus auris,
Pontifices, ipsumque graui corrodere lingua
Audebat papam, scelerataque dogmata vulgo
Diffundens, variis implebat vocibus aures.
Nil proprium cleri, fundos & pradia nullo
Iure sequi monachos, nulli fiscalia iura
Pontificum, nulli cura popularis honorem
Abbatum, sacras referens concedere leges.

* Arnol-
dus.

Omnia principibus terrenis subdita, tantum
Committenda viris popularibus atque regenda:
Illis primitias, & qua deuotio plebis
Offerat, & decimas castos in corporis vsus,
Non ad luxuriam, siue oblectamina carnis
Concedens: mollesque cibos, cultusque nitorem,
Illicitosque toros, lasciuaque gaudia cleri,
Pontificum fastus, abbatum denique laxos
Damnabat penitus mores, monachosque superbos.
Veraque multa quidem, nisi tempora nostra fideles
Respuerent monitus, falsis admixta monebat,
Et, fateor, pulcrum fallendi nouerat artem;
Veris falsa probans, quia tantum falsa loquendo
Fallere nemo potest: veri sub imagine falsum
Influit, & furtim deceptas occupat aures.
Articulos etiam fidei certumque tenorem
Non satis exacta stolidus pietate fouebat,
Impia mellifluis admiscens toxica verbis.
Ille suam recors in clerum pontificemque,
Atque alias plures adeo commouerat vrbes,
Vt iam ludibrio sacer extremoque pudori
Clerus haberetur. Quod adhuc, ni fallor, in illa
Gente nocet, multumque sacro detruncat honori.

Mox in Concilio Roma damnatus ab illo
Praesule, qui numeros vetitum contingere nostros
Nomen ab innocua ducit laudabile vita,
Territus, & misera confusus imagine culpe,
Fugit ab vrbe sua, transalpiniisque receptus,
Qua sibi vicinas Alemannia suspicit Alpes,
Nomen ab Alpino ducens (vt fama) Lemanno,

Nobile

ANNO
CHRISTI
1139.

*Nobile Turegum, doctoris nomine falso
Infedit, totamque breui sub tempore terram
Perfidus impure sedauit dogmatis aura.
Vnde venenato dudum corrupta sapore,
Et nimium falsi doctrina vatis inherens,
Seruat adhuc vna gustum gens illa paterna.*

CONCILIVM VVINTONIENSE I.
PRO IMMVNITATE ECCLESIASTICA,
contra regem Stephanum, qui castella ecclesie inua-
ferat, & episcopos nonnullos carceribus mancipauerat,
celebratum anno Domini MCXXXIX. tempore
Innocentii papae secundi.

NOTA.

* *Concilium.*] *Causam Concilii Vvilielmus Malmesburiensis lib. 2. historiae nouellae his verbis describit: Anno dominica incarnationis 1139. venenum malitiae diu in animo Stephani regis nutritum, tandem erupit in publicum. Serebantur in Anglia rumores, iam iamque venturum e Normannia comitem Robertum cum sorore. Qua spe cum multi a rege non solum animo, sed & facto deficerent, ipse iniurias suas multorum dispendiis sarciebat. Plures etiam pro sola suspitione diuersarum contra se partium in curia sua contra decus regum captos, & ad redditionem castellorum, & ad quascumque voluit conditiones abduxit. Erant tunc duo in Anglia episcopi potentissimi Rogerius Salesberiensis, & nepos eius ex fratre Alexander Lincolnensis. Alexander ad tutamen, ut dicebat, & dignitatem episcopii, castellum de Neuwverche construxerat. Rogerius, qui adificiorum constructione magnanimum se videri vellet, plura apud Scireburnam, & apud Diuisas multum terrarum edificiis amplexus, turratas moles erexerat. Apud Malmesberiam in ipso caemeterio ab ecclesia principali vix iactu lapidis castellum inchoauerat. Castellum Salesberiae, quod regii iuris proprium esset ab Henrico rege impetratum, muro cinctum, custodia sua attraxerat. His moti quidam potentes laici, qui se a clericis & opum congerie & municipiorum magnitudine superatum iri dolerent, cacum intra pectus vulnus alebant inuidiae. Itaque conceptas querimonias regi effundunt, episcopos oblitos ordinis in castellis edificandis insanire, nulli dubium esse debere quin hac ad perniciem regis fierent omnia, dum illi statim ut venisset imperatrix cum traditione castellorum dominæ occurrerent, paternorum scilicet beneficiorum memoria inducti. Praeueniendos ergo citius, & ad deditionem munitionis arctandos, alioquin regem seram poenitentiam acturum, cum in potestate hostium videret, quae si saperet sibi apponere potuisset. Hac optimates sapius. Ille, quamuis eis nimio esset fauore obnoxius, aliquam diu auribus suis blandientes dissimulauit audire, molliens dilationis amaritudinem, vel religionis in episcopis*

Causa &
acta Con-
cili.

Concil. Tom. 27.

S